

Електротехнички факултет
НАУЧНО-НАСТАВНО ВИЈЕЋЕ

Број: 03-1433/07

Датум: 29. 11. 2007. године

На основу члана 52. Статута Универзитета у Источном Сарајеву, Научно-наставно вијеће Електротехничког факултета, на XXXVI редовној сједници одржаној 22. новембра 2007. године, донијело је

П Р А В И Л А
РАДА У ЛАБОРАТОРИЈАМА ЕТФ-а

Лабораторије ЕТФ-а

Лабораторије ЕТФ-а су намјенски опремљене просторије које служе за: обављање научно-истраживачког рада, извођење лабораторијских вјежби, израду дипломских и семинарских радова, пројеката, пружање одговарајућих услуга другим лицима и сл.

Лабораторијама руководе *руководиоци лабораторија* које именује руководство факултета. Руководиоци лабораторија материјално су задужени опремом којом лабораторија располаже. Једно лице може бити руководилац више лабораторија. Руководилац лабораторије, у сарадњи са наставним и другим особљем које користи лабораторију, организује рад у лабораторији, те набавља и одржава лабораторијску опрему.

Лабораторије могу имати *лаборанте*. Лаборант је техничко лице задужено за одржавање и сервисирање лабораторијске опреме, као и за припрему лабораторије за обављање предвиђених активности. Лаборант може обављати послове у више лабораторија.

Сва лица која раде у лабораторији су дужна да се према ресурсима које користе односе одговорно и у складу са прописаним правилима и да надокнаде сву материјалну штету која настане као последица неодговорног или погрешног руковања ресурсима лабораторије.

Када ЕТФ ИС не располаже својим, за извођење активности предвиђених у лабораторијама, могу се користити лабораторије других институција, фирми и сл.

Лабораторијске вјежбе

Лабораторијске вјежбе су важан дио наставног процеса на ЕТФ ИС.

Лабораторијске вјежбе су саставни дио наставног процеса на појединим предметима. Њихов обим и тематика предвиђени су Наставним планом и програмом.

Наставно особље које је ангажовано на предмету који има лабораторијске вјежбе као саставни дио наставног процеса дужно је да организује те вјежбе у складу са постојећим лабораторијским ресурсима, материјалним и другим могућностима ЕТФ ИС.

Циљ лабораторијских вјежби је практична провјера знања које студенти стичу на предавањима и аудиторним вјежбама.

Лабораторијске вјежбе су обавезни дио наставних активности студената. У току циклуса лабораторијских вјежби дозвољена су **два оправдана изостанка** који се морају, у предвиђеном термину, надокнадити.

Активности студената у току извођења лабораторијских вјежби се оцијењују и улазе у коначну оцијену студента на одговарајућем предмету. Предметни наставник је дужан да прије почетка извођења циклуса вјежби, студентима саопшти како оцјена из лабораторијских вјежби утиче на коначну оцјену из предмета, при чему позитивна оцјена из лабораторијских вјежби мора бити услов за добијање коначне позитивне оцјене.

Предметни наставник може да одреди минимални број лабораторијских вјежби које студенти морају урадити као неопходан услов за добијање позитивне оцјене из лабораторијских вјежби.

У припреми и извођењу лабораторијских вјежби учествује наставно особље, руководиоци лабораторија, лаборанти, демонстратори и студенти.

За припрему и извођењу лабораторијских вјежби могу се ангажовати демонстратори (изабрани студенти). Демонстратори се бирају у складу са потребама појединих предмета и на период од једног семестра. Избор демонстратора се врши конкурсом, према критеријумима које прописује Вијеће ЕТФ.

Сво особље које је на било који начин ангажовано на лабораторијским вјежбама мора бити квалификовано и потпуно спремно за обављање активности из домена свог ангажовања.

Припрема лабораторијских вјежби састоји се из обезбјеђивања лабораторијских ресурса потребних за извођење вјежби и одговарајућег практикума.

За обезбјеђивање лабораторијских ресурса задужени су руководство ЕТФ ИС, наставно особље, руководиоци лабораторија и лаборанти.

Предметни наставник је дужан да заједно са наставним особљем обезбједи одговарајући припремни материјал (практикум) за извођење лабораторијских вјежби, који може бити и у електронској форми. Припремни материјал мора бити доступан студентима најмање седам дана прије извођења вјежбе.

Припремни материјал (практикум) за извођење лабораторијске вјежбе треба да садржи: теоријску разраду задатака који се обрађују на лабораторијској вјежби, јасно дефинисане начине и методе за њихово извршење, списак ресурса (мјерне опреме, софтвера и сл.) неопходних за извођење постављених задатака и форму извјештаја о урађеној вјежби. Дио припремног материјала могу бити и домаћи задаци, правила понашања у лабораторији, ХТЗ мјере и сл.

Правила понашања на радном мјесту, руковању ресурсима и остали детаљи везани за извођење практичног дијела вјежбе дефинишу се за сваку лабораторију (предмет) посебно. За дефинисање ових правила задужено је наставно особље и руководиоци лабораторија.

На почетку циклуса извођења лабораторијских вјежби наставно особље је дужно да: упозна студенте са лабораторијом, ХТЗ и правилима понашања у лабораторији, планираним начином извођења и оцјењивања лабораторијских вјежби и да сваком студенту одреди радно мјесто и групу у којој ће радити вјежбе, у складу са лабораторијским ресурсима и начином извођења вјежби. Радно мјесто и група се током циклуса извођења вјежби не могу мијењати.

Ако је то могуће треба поштовати принципе “један студент једно радно мјесто (без група)” и “на свим радним мјестима се, на часовима редовног рада, извршава иста вјежба”.

Лабораторијске вјежбе се изводе кроз припремни (теоријски), практични дио и одбрану.

Припрему за лабораторијске вјежбе студенти обављају самостално. Припрема се састоји у упознавању са циљевима вјежбе, методама и ресурсима потребним за њено извођење, резултатима који се очекују и изради домаћих задатака. Резултате припреме сваки студент, у писаној или електронској форми, предаје дежурном наставнику прије извођења вјежбе и тако стиче један од услова да приступи изради вјежбе. Дежурни наставник може провјерити спремност студената за извођење вјежбе и неспремне студенте удаљити из лабораторије.

Практични дио лабораторијске вјежбе изводе студенти на свом радном мјесту (и у својој групи) на основу урађене припреме и задатака из припремног материјала, помоћу ресурса предвиђених за извођење вјежбе.

Резултате практичног дијела вјежбе провјерава наставно особље и студентима који су добили коректне резултате евидентира да је практични дио лабораторијске вјежбе урађен.

Наставно особље је дужно да на крају циклуса извођења вјежби организује надокнаду неурађених лабораторијских вјежби. Надокнаду (максимално двије вјежбе) су дужни да ураде студенти који из оправданих разлога нису присуствовали редовном термину израде вјежбе и студенти који поједине вјежбе нису урадили коректно.

Одбрана лабораторијских вјежби састоји се од писања извјештаја и завршне одбране.

Извјештај о претходно урађеној вјежби ради се у писаној или електронској форми и предаје се прије израде следеће вјежбе или најкасније седам дана послје задње урађене вјежбе. Извјештај о претходно урађеној вјежби представља други неопходни услов за приступање практичном дијелу следеће лабораторијске вјежбе. Евентуалне примједбе на извјештај морају се кориговати до наредног

термина за извођење вјежби или најкасније за седам дана од последње урађене вјежбе.

Завршну одбрану вјежби студенти раде самостално. Завршној одбрани вјежби могу приступити само они студенти који су комплетно урадили потребан број лабораторијских вјежби. Одбрана вјежби може да се састоји од теоријског и практичног дијела.

Студенти који покажу изузетно залагање и резултате током припреме и извођења вјежби, те писања извјештаја могу бити ослобођени завршне одбране.

Послије завршне одбране студент добија оцјену из лабораторијских вјежби.

Негативна оцјена из лабораторијских вјежби значи аутоматско губљење права на потпис из тог предмета.

Д е к а н
Проф. др Божидар Крстајић